

TEMATIKA

Festészeti és grafikai anyag és technikai ismeretek

III. Nappali

Tantárgy neve	Festészeti és grafikai anyag és technikai ismeretek III.
Tantárgy kódja	BKP2232
Meghirdetés féléve	4
Kreditpont:	7
Heti kontaktóraszám (elm.+gyak.)	0+6
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	BKP2122
Tantárgyfelelős neve	Tarnóczy József
Tantárgyfelelős tanszék kódja	VKI

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgyleírás:

A tantárgy keretében a legalapvetőbb festészeti eljárások és technikai lehetőségek megismerésével és gyakorlati alkalmazásával olyan jártasságokat, készségeket és képességeket kialakítani, amelyek alkalmassá teszik a hallgatót a festői nyelv és a vizuális gondolkodás főbb elemeinek alkotó módon való használatára, valamint a jelen és a múlt festői és grafikai problémavilágának értő befogadására, a technikai és a formai sajátosságok közötti eligazodásra. A képi ábrázolás történeti- és jelenkori dimenzióinak bemutatásával a stílári és módszertani ismeretek elmélyítése.

A festészet és grafika technikák alapvető alkalmazási lehetőségei, módszerei. Anyaghasználati lehetőségek ismertetése, elsajátítása, alkalmazása.

A perspektivikus figuratív ábrázolás. A feltételezett külső valóság háromdimenziós illuzórikus ábrázolása.

A nonfiguratív, a belső valóságra vagy annak tradíciójára való referenciák és módszerek használata. Az ismeretek és a módszerek rendszerezése.

A természet utáni festés, tradíciói és lehetőségei, valós vagy vélt szükségszerűsége.

Nonfiguratív, absztrakt, nem figurális, a belső valóság ábrázolási lehetőségei. A nem figurális festészeti hagyomány értelmezése, tanulmányozása. A módszerek, stílusok, technikák használata és értelmezése. Kompozíciók egyéni program alapján.

A klasszikus nyomtatási eljárások közül a kurzus elsősorban a magasnyomás technikáival foglalkozik: fametszet, linómetszet, papírmetszet, továbbá téma a frottázs, monotípi, dombornyomás, anyagnyomtatás. Ezek gyakorlati eljárásának alkalmazása a művészeti gyakorlatban.

A félév során az eszközök, anyagok és technikák terén személyes ismereteket, gyakorlatot szereznek a hallgatók, a grafikai műhelyben egyénre szabott konzultáció mellett alkotó munkát végeznek.

A nyomtatásra alkalmas papírok, kartonok gyakorlatban történő alkalmazásával szabályosan szignált sorozatokat készítenek.

A nyomtatott grafika területéhez kapcsolódó anyagok, eszközök, gépek biztonságos használata, az alapvető munkavédelmi szabályok betartása a gyakorlati munka fontos része.

Féléves tematika:

(A két terület feldolgozása nem egymás utáni sorrendben, hanem szervesen kapcsolódva történik.)

1. Tantárgyi program ismertetése, anyag- és eszközszükséglet. Az eddig megismert táblaképfestészeti technikák összegzése, a további (még el nem sajátított) technikák, eljárások és a legfontosabb fest. és graf. technikák ismertetése. Anyag és eszközhasználati lehetőségek felmérése.
2. Az olajfestés alapjai. Különféle hordozók és alapozások, a vászonfeszítés művelete. Az alap befolyásolásának (pl. szívóképesség) különféle lehetőségei. A festőszerek, lakkok használata. A paletta.
3. Féralakos (turbános) portré festése modell után (clair obscure). (Grafikai feldolgozás is - linómetszet.) Az olajfestés technikája. Közvetlen (alla prima) és réteges, „építkező” festésmód. A festőkés használata. Nedves és száraz lazúr. A lakkozás (végáthúzás kérdései).
4. Az előző órai feladat folytatása, befejezése, a téma grafikai feldolgozása, linómetszet vagy fametszet készítésében.
5. Barokk (clair-obscur) jellegű beállítás (akt drapériával) feldolgozása, erőteljes fényárnyék kontraszt alkalmazásával, olajfestés technikai megoldásaival. Tónusrend, tónushierarchia, a szín tónusértéke (valőrök). A témával kapcsolatos grafikai elképzelések rögzítése ugyanígy - linómetszet.
6. Az előző órai feladat folytatása, befejezése, a téma grafikai feldolgozása, kivitelezése.
7. A perspektivikus figuratív ábrázolás. A feltételezett külső valóság háromdimenziós illuzórikus ábrázolása, a tromp l’oeil festészeti megoldásának ismertetése, elsajátítása akril és olaj technikájának alkalmazásával. Nagyléptékű tér festése látvány után I. - figura és tér kapcsolata.
8. „Lírai archaizmus” a grafikában és festészetben. A problémakör vizsgálata és egyéni (festészeti és grafikai) megoldások létrehozása a megismert képviselők munkássága alapján.
9. Felületképzés-felületépítés, valamint a hordozó szerepe az alakításban. Vegyes kivitelezési módok (tempera-olaj, akril, olaj, de grafikai feldolgozás is – linómetszet, papírmetszet, monotípia).
10. Térseletek. A képformátum különféle lehetőségei; a képkivágat, a kompozíció analitikus vizsgálata. Belső és külső terek festői leképezése, feldarabolása és újrendezése adott szempontok alapján. Kompozíciós és színvázlatok készítése, tervek rögzítése.
11. Grafikai elképzelések rögzítése ugyanígy, a fentiek szerint (linómetszet, papírmetszet, monotípia).

12. Formázott kép, formázott vászon (shaped canvas). Ehhez kapcsolódóan adott téma (táj felülnézetben) feldolgozása a felmerülő plasztikai és vizuális lehetőségek figyelembevételével, vázlattól a kész „műig”.
13. A feladat folytatása, valamint a témához kapcsolódó grafikai elképzelések rögzítése ugyanígy – linómetszet és papírmetszet.
14. Értékelés.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Évközben: folyamatos korrektúra, gyakorlati munkák értékelése, otthoni feladatok órai bemutatása, értékelése. /Otthoni feladatok: vázlatok, tervek.

- A félévi munkák bemutatása, prezentáció értékelése, gyakorlati jegy megadása

A félévközi ellenőrzések követelményei:

Tudás: Áttekintéssel rendelkezik a festészet és grafikai technikák területén. Ismeri az alapvető és lehetséges festészeti és grafikai alapanyagokat, eszközöket, gépeket, eljárásokat és képalakítási lehetőségeket. Tájékozott a kortárs művészetben. Képesség: Képes a festészeti technikák és anyagok alapvető tulajdonságainak megismertetésével és gyakorlati alkalmazásával a festészet világában való eligazodásra.

Képesek a festészet területén kifejtett alkotói gyakorlat során tudatos és kreatív munkára. A vizuális eszközöket kreatívan használja aképzalkotás területén.

Attitűd: Nyitott a festői technikák és módszerek újszerű alkalmazására. Fogékony a kortárs tendenciák befogadására. Elismeri és elfogadja a bevált gyakorlati megvalósításokat. Érzékeny a társadalmi változásokra reagáló művész megnyilatkozásokra. Felelősség, autonómia: Saját művészeti koncepció az alkotásra a festészet területén. Képzettségének megfelelően közvetíti a festészet társadalmi szerepét, értékeit.

Tudás: Ismeri a magasnyomású grafikai technikákat, a hozzávaló anyagokat és eszközöket és körülményeket. Tisztában van a magasnyomás sajátos lehetőségeivel. Tájékozott a jelentősebb mesterek életművéről. Áttekintéssel rendelkezik a kortárs grafikai törekvésekről. Képesség: Képes a grafika területén lévő alkotói gyakorlat során tudatos és kreatív munkára, rutin szakmai problémák azonosítására és megoldására. A tanulmányai során szerzett gyakorlati tapasztalatokra támaszkodva képes a tudásanyag analízisére, feldolgozására és gyakorlatának átadására, valamint képes a grafika területén kritikai hozzáállást érvényesíteni. Attitűd: A gyakorlati munka révén betekintéssel rendelkezik a nyomtatott grafika technikáiba és a kortárs grafika helyzetébe, továbbá, – folyamatos konzultáció és technikai segítség mellett – egyéni látásmódot tükröző grafikai sorozatokat készít.

Felelősség, autonómia: Az eszközök, anyagok és technikák széles skáláját megismerve és alkalmazva egyre inkább megtalálja a számára megfelelő egyéni kifejezési módot, lehetőséget. Képzettségének megfelelő szinten közvetítse a grafika társadalmi szerepét, értékeit.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Házi feladatok elkészítése, órai anyag bemutatása. Prezentáció

Kötelező, ajánlott irodalom:

A képzőművészet iskolája I-II., Bp. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1978.

Kurth Wehlte: A festészet nyersanyagai és technikái, Bp. Balassi K. – M. K. F., 1992.

Johannes Itten: A színek művészete, Bp. Corvina, 1972.

René Berger: A festészet felfedezése I-II., Bp. Gondolat, 1984. Kepes

György: A látás nyelve, Bp. Gondolat, 1979.

Johannes Itten: A színek művészete – Bp. 2001. Krejca, Ales: A művészi grafika technikái, Corvina Kiadó, Budapest 1986

Sárközi Róbert: Grafikai technikák A fametszettől, a szitanyomásig Szenteczki Csaba:

A nyomtatott grafika története és technikái, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2003